

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 6 Mars 1896, kl. 1 e. m.

Betänkande, angående villkoren för tillverkning af bränvin.

(2:a A.)

Enligt gällande bränvinstillverkningsförordning är tillverkningskatten bestämd utan afseende å hvilket slags råmaterial vid tillverkningen användts.

I en inom Första Kammaren väckt motion, n:o 31, har herr *Ola Nilsson* hemställt,

»att skatten för tillverkning af bränvin med melass från hvitbetssockerfabrik såsom råämne måtte utgå med 10 öre högre belopp per liter normalstyrka än hvad som erlägges för potatis- eller spanmålsbränvin, samt att denatureringsafgiften för sprit måtte begränsas till verkliga kostnaden för använt denatureringsmedel.»

Vidare har herr *N. Jönsson* i Gammalstorp i en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 187, i hvilken motions syfte fem af kammarens ledamöter instämt, hemställt,

»att Riksdagen ville bifalla följande förslag samt vidtaga de förändringar i gällande kongl. förordning om tillverkning af bränvin, som deraf kan blifva en följd:

För bränvin, som tillverkas af melass, erlägges en förhöjd tillverkningskatt af 10 öre per liter 50 % bränvin. Om med detta råämne äfven andra slag af råämnen samtidigt användas för tillverkning af bränvin, skall äfven för sådant bränvin erläggas den förhöjda skatten.

Den, som till bränvinstillverkning använder melass, utan att derom hos vederbörande brännerikontrollör göra anmälan, straffas med böter från 500 kronor till 1,500 kronor samt erlägger dessutom en särskild förhöjd tillverkningskatt med 10 öre för hvarje liter bränvin, som utan sådan anmälan blifvit af melass tillverkad.»

Förstnämnde motionär anför till stöd för sitt förslag följande:

»Vid jmförelse mellan de råämnen, som användas för tillverkning af bränvin, finner man, hurusom under det senaste tiotalet af år ett nytt tillkommit, nemligen *melass* från hvitbetssockerfabrikerna, hvars användning till sagda ändamål väsentligen inkräktat på potatisförbrukningen. Under det att nemligen bränvinstillverkningen, med undantag af första 2 åren, hållits föga varierande öfver eller under 30 millioner liter normal styrka per år, har deremot under 1884—1889 vid brännerierna förbrukats vid pass 7,367,000 hl. potatis, men 1889—1894 6,761,000 hl. af denna råvara. Minskningen under denna tid, 608,000 hl. potatis, torde väsentligen hafva sin orsak deri, att samtidigt vid pass 11 millioner kg. melass från hvitbetssockerfabrikerna blifvit afverkade till melassprit.

Denna *nedläggning* i *potatisförbrukningen* har visserligen icke gjort sig gällande under senast publicerade afverkningsåret 1893—1894, då 1,634,059 hl. uppnåddes, hvilket äfven framhålles uti den från kontrollbyrån till Konungen senast aflemnade berättelsen. Af denna omständighet framgår ock den af mig angifna orsaken allra tydligast: 1892—1893 var nemligen potatisåtgången för ifrågavarande ändamål 255,000 hl. *mindre* än efterföljande år, men samtidigt melassafverkningen vid pass 1,200,000 kg. *större*, hvilka båda torde lemna närmelsevis enahanda utbyte i sprit.

Tydligtvis måste ett fortfarande ökande af melass som råämne för sprit- och bränvinstillverkning till stor del borttaga det gagn och den nytta, landtbruket har af sprittillverkningen; jag afser här närmast nödvändigheten att å våra stora sandjordsfält fortfarande kunna drifva potatisodling till nytta för mången landtman, och erinrar derom, att de till vid pass 140 uppgående brännerierna, hvarest potatis väsentligen afverkas, äro fördelade i 12 af vårt lands provinser, under det att hvitbetsmelass för sådant ändamål ännu endast afverkas vid 3 af de många hvitbetsfabrikerna.

Det är därför öfver ett mera vidsträckt område, potatisbränvinsindustrien har befogenhet, än hvad förhållandet är med melassprittillverkningen, och i följd häraf äro ock mångtusen människors arbete beroende af den förra. Vi erinra, att ensamt *förlusten* vid *upptagning* af potatis, motsvarande den här omförmälda minskningen, utgör mer än 60,000 dagsverken, eller nära en tredjedel af den arbetskraft, som i form af direkt kroppsarbete egnas åt bränvinsindustrien i *sin helhet*.

Gifvetvis komma sockerraffinadörerna att med alla tekniska hjälpmedel söka nedbringa melassens mängd i förhållande till råämnet, emedan det alls icke är i deras intresse att öka denna biprodukt, och har den därför från 3,7 procent af betans vikt nedgått till 2,5 procent, men torde ej kunna minskas vidare. Med en årlig afverkning af en half million ton betor, hvilket belopp med allt skäl kan läggas till grund för framtida beräkningar i hithörande frågor, då nemligen upplyst blifvit, att ensamt under september—december 1895 afverkades 493,000 ton betor, uppgår melasskvantiteten till mer än 12,000,000 kg. pr år, eller mer än hvad som hittills på tio år för bränvinsändamål afverkats. Potatisodlaren har sålunda i utsigt betydande nedsättning i produktionen af denna nödvändighetsvara till skada för ej mindre landtbruket än ock ladugården.

Anledningen till att sådant verkligen kan komma att ske beror af råvarornas prisförhållande. En industri af den art som den vanliga bränvinshandlingen, der rena naturalier användas, erbjuder ej någon svårighet för noggrann underrättelses bekommande om råämnenas pris. Hvad en hektoliter potatis eller 100 kilogram spanmål verkligen kosta, vet en hvar, och uppgifterna till respektive kontrollörer kunna mycket noga och effektivt granskas för ernående af korrekt resultat. Så är deremot ej förhållandet med fabriker för tillverkning af melassbränvin, der en *biprodukt* utgör råvaran till detta bränvin; priset pr kilogram, som härå sättes, är endast en bokföringssak, innebärande, huruvida sockret eller den deraf tillverkade spriten skall draga vinsten af sprittillverkningen. Alldeles så som dranken för potatisbrännerierna är en likartad affallsprodukt, hvars pris, då den konsumeras i egen ladugård, kan beräknas hög eller låg, beroende på hvilketdera egaren vill gynna, bränneriet eller ladugården. Sannolikt är detta ock anledningen till den förståndiga åtgärd, att drankpriset ej ingår i de officiella berättelserna om bränvinstillverkningen.

Det kostnadspris, 4 kronor 40 öre och 4 kronor 90 öre pr 100 kg. melass, som angifvits de senaste åren, torde tillhöra omnämnda kategori eller rent af vara ett fiktionspris och tydligtvis hafva mindre sannolik-

het för korrekthet. Det är äfven för statens kontroll omöjligt att gent emot ett fåtal sins emellan eniga fabrikanter erhålla fullt säker uppgift å dylik råvara, som här föreligger, nemligen melass. Nu sagda omständighet torde vara anledningen, att ungefär dubbla priset upptagits å melass mot hvad den i utländska marknaden gäller, och det är nog ingen tillfällighet, att beräkningen af råvarupriset för melassbränvin i officiella berättelsen ställer sig ganska lika med det för potatisbränvin funna.

Enda möjligheten att kunna möta den fara, som stundar för potatisodlare, är genom höjning af skatten för melassbränvin till belopp motsvarande skilnaden mellan råämnenas verkliga pris och mellan produkternas tillverkningskostnader, hvilken senare naturligtvis blir betydligt lägre i de stora melassbrännerierna än i de vanliga potatisbrännerierna.

Genom ändring derhän, att denatureringsafgiften å sprit begränsas till kostnaden för denatureringsmedlen, kan ock någon lindring beredas för denna tryckta afdelning af jordbruket.»

Herr *N. Jönsson* åter anför såsom skäl för sin motion bland annat följande:

»1:o) att i Tyskland, der tillverkningen af bränvin af melass varit likställig med potatis- eller jordbruksbränning, tyska riksdagen under sistlidet år funnit sig föranledd sätta melassbränningen i en mindre gynsam ställning medelst förhöjd skatt å bränvin, tillverkad af melass. Då Tyskland, hvilket är känt för sin kloka ekonomiska lagstiftning och hvarest jordbruksförhållandena i mycket äro likartade med hos oss, funnit sig föranledt till förmån för potatisbränningen vidtaga en sådan åtgärd, hvarför skulle vi icke äfven göra det här, och göra det *nu*, innan allt för stora kostnader blifvit nedlagda på uppförandet af melassbrännerier?

2:o) att melass i tillräcklig mängd finnes årligen att tillgå för att jemte den bränvinsbränning, som eger rum vid jästfabrikerna, fylla hela landets konsumtion af bränvin, och att melassen är så billig vid fabrikererna (2 å $2\frac{1}{2}$ öre pr kg.), att bränvin härutaf kan tillverkas till ett pris af omkring 5 öre pr liter 50 %, då bränvin af potatis ej kan tillverkas under 12 å 18 öre pr liter, beroende på potatisskörden och potatispriset. Att melassbränningen under sådant förhållande skall komma att helt och hållet undantränga potatisbränningen, är alldeles gifvet;

3:o) att potatisbränningens undanträngande af melassbränningen skall betydligt skada landets jordbruk, i synnerhet de trakter, der potatis odlas

i större mängd för potatisbränning, och ruinera många af dessa jordbrukare såväl som bränneriegare, hvilkas ekonomi är baserad på denna potatisodling och bränvinsbränning, säger sig sjelft, och att detta äfven skall föranleda till prisfall å jordbruksvärdet och potatisbränneriernas försvinnande samt förlust för staten i form af minskad bevillning, som ej kan motsvaras af den ökade inkomsten af melassbränningen, är temligen säkert, hvarförutom det hvarken kan vara rättvist eller ligga i statens intresse att låta en ny och helst en sådan ny handtering undantränga en äldre. Icke ligger det väl så stor vikt deruppå, att bränvinet kan produceras och säljas för några öre billigare pris per liter till allmänheten, att man därför skall utsätta vårt svagaste jordbruk för skada och förderf;

4:o) att potatisbränningens undanträngande af melassbränningen och derigenom potatisodlingens till större del försvinnande i de trakter, der potatisodling för bränvinsbränning bedrifves och hvarest i allmänhet till följd af jordens dåliga beskaffenhet densamma ej kan ersättas af betodling, skall beröfva en massa arbetarefamiljer den arbetsförtjenst, som med denna potatisodling är förenad, och försvåra dessas tillfälle till försörjning, kan man tänka sig, då endast upptagningskostnaden af den potatis, som årligen vid brännerierna användes, torde uppgå i det närmaste till omkring 1 million kronor;

5:o) att melassen utgör ett värderikt foderämne, hvilket såsom sådant användt kan utgöra ett väl behöfligt och billigt tillskott till våra ladugårdarne, under det att melassen, använd till bränvinsbränning, ej i någon mån fyller detta behof, enär dranken efter melass är värdelös till utfodring, medan deremot drank efter potatis är ett näringsrikt och godt utfodringsämne för ladugårdar. Professor Hj. Nathorst har i sin tidskrift för landtmän förlidet år påpekat, hvilken stor betydelse melassen skulle kunna och bör få i Sverige såsom kreatursfoder;

6:o) att genom en högre skatt å bränvin, tillverkad af melass, statens inkomster skulle komma att höjas äfvensom bränvinspriset, hvilket senare är något äfven i nykterhetshänseende att beakta.»

Sistnämnde motionär åberopar derjemte till stöd för sitt förslag dels ett vid motionen fogadt utlåtande af styrelsen för svenska spritförädlingsaktiebolaget, och dels hvad i en utaf honom vid nästlidet års riksdag väckt motion i denna fråga blifvit anfördt.

Vid behandling af föreliggande motioner har utskottet satts i tillfälle taga kännedom om dels en utaf åtskilliga jordbrukare inom landet hos

Kongl. Maj:t gjord framställning, att Kongl. Maj:t tacktes till Riksdagen aflåta proposition med förslag om en något högre beskattning å det brännvin, som tillverkades af melass, än å det, som bereddades af andra råämnen, samt att denna skatteförhöjning måtte bestämmas till 5 å 10 öre per liter 50-procentigt brännvin, enligt hvad Kongl. Maj:t efter ärendets utredning kunde finna skäligt, hvarigenom någorlunda likställighet i produktionskostnaden kunde åstadkommas, dels af de utlåtanden, hvilka Kongl. Maj:t med anledning af berörda framställning infordrat från Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Malmöhus, Kristianstads, Blekinge och Gotlands län, i hvilka samtliga utlåtanden vederbörande förklarar sig sakna anledning att till framställningen förorda bifall. Såsom skäl härför äro särskildt framhållna de stora betänkligheter, som ett steg i framställningens syfte skulle vara egnadt att framkalla, då detsamma skulle innebära, icke att mot en öfvermäktig utländsk konkurrens skydda inhemska näringar, utan att gynna den ena inhemska näringen på den andras bekostnad eller att skydda den ena landsändan mot konkurrens från den andra. Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kristianstads län yttrar dessutom, att för afvärjandet af den fara, som syntes hota jordbruket uti ifrågavarande afseende, en lämplig utväg, som icke skulle kränka något berättigadt intresse, vore, att föreskrift meddelades derom, att all af melass tillverkad sprit skulle vid bränneri denatureras, innan den utsläpptes i rörelsen. Deraf skulle följderna blifva, att sprittillverkning af melass komme att inskränkas till den myckenhet, som vore för industrielt ändamål behöflig, att industrien finge den för densamma nödvändiga spriten till det billigare pris, som genom dess framställning af melass möjliggjordes, samt att återstoden af melassen komme att användas till foderämne och sålunda melassbränningen från början leddes in på vägar, der den, utan att skada bestående förhållanden, blefve till nytta för den allmänna hushållningen.

Till upplysning, huru stor bränvinstillverkningen i riket varit under tiden 1888—1895, och angående förhållandet mellan olika slag af brännvin m. m., får utskottet meddela följande, från finansdepartementets kontroll och justeringsbyrå hemtade uppgifter:

Bränvinstillverkningen i riket.

Tillverknings- år.	Vid vanliga brännerier.	Vid pressjäst- fabriker.	Vid melass- brännerier.	S u m m a.	Kalender- år.	Denaturerad bränvin.
1887—1888	28,451,707 liter	4,209,396 liter	238,975 liter	32,900,078 liter	1888	656,525 liter
1888—1889	22,155,613 »	4,778,892 »	284,812 »	27,219,317 »	1889	806,203 »
1889—1890	26,208,523 »	4,067,670 »	256,324 »	30,532,517 »	1890	921,517 »
1890—1891	25,981,457 »	4,850,856 »	523,059 »	31,355,372 »	1891	1,152,104 »
1891—1892	25,899,507 »	5,301,143 »	739,585 »	31,940,235 »	1892	1,120,646 »
1892—1893	24,650,860 »	5,405,816 »	1,001,852 »	31,058,528 »	1893	1,207,730 »
1893—1894	29,355,406 »	5,920,849 »	922,663 »	36,178,918 »	1894	1,424,535 »
1894—1895	27,104,343 »	6,494,917 »	958,632 »	34,557,892 »	1895	1,638,183 »

Utbyte och användning af melass.

År.	Utbyte af		Melass- utbytesprocent af betvigten.	Till bränvin använd melass.	År	Utförd sirup och melass
	socker.	melass.				
1887—1888	9,176 ton	2,487 ton	2,97	449 ton		
1888—1889	8,880 »	3,179 »	3,69	552 »		
1889—1890	14,625 »	4,278 »	3,13	484 »		
1890—1891	20,631 »	7,124 »	3,26	1,079 »	1891	2,411 ton
1891—1892	26,842 »	7,628 »	2,93	1,269 »	1892	6,379 »
1892—1893	29,919 »	7,940 »	2,86	2,824 »	1893	4,390 »
1893—1894	43,167 »	9,539 »	2,55	1,607 »	1894	10,466 »
1894—1895	72,890 »	17,500 »	2,80	2,060 »	1895	6,704 »

Af dessa uppgifter visar sig bland annat, att tillverkningen af melassbränvin hittills icke varit särdeles betydlig, i synnerhet som vid melassbrännerierna äfven användas andra råämnen än melass, att visserligen bränvinstillverkningen vid pressjästfabrikerna stigit, men vid vanliga brännerier hållit sig ungefär lika, samt att den kvantitet bränvin, som denaturerats, år 1888 utgjorde 656,525 liter och år 1895 stigit till 1,638,183 liter. Då värdet för hela den i kommerskollegii berättelse öfver utrikes handeln för år 1894 upptagna kvantiteten utförd sirup och melass angifves vara 5 öre per kilogram, kan deri icke ingå någon afsevärd kvantitet sirup.

Med nu gällande skattelag för hvitbetssockertillverkningen kan hvitbetssocker ej tillverkas för export, utan är tillverkningen begränsad till landets egen förbrukning af socker. Under år 1894—1895, då det inom landet producerade hvitbetssockret uppgick till större quantitet än som ansetts motsvara sockerförbrukningen inom landet, utgjorde tillgången af melass icke mera än 17,500 ton, och kan melassen därför med nuvarande förbrukning af socker ej antagas komma att afsevärdt öfverstiga nämnda quantitet, hvaraf ej ens en tredjedel af Sveriges hela nuvarande tillverkning af sprit kan framställas.

Den af motionärerna framhållna faran för melassbränningens förderliga inflytande på den i sammanhang med jordbruk bedrifna bränvinstillverkningen anser utskottet betydligt öfverdrifven. Exporten af melass, hvilken otvifvelaktigt är det enklaste sättet att finna afsättning för denna vara, har visserligen i följd af tullförhöjning i Frankrike, dit melassen hufvudsakligen exporterats, blifvit väsentligen försvårad, men dock icke alldeles upphört, hvilket framgår af ofvan anförda uppgift om utførseln af melass.

Inom landet kan melass, utom till bränvinsbränning, användas såväl för tillverkning af socker som till beredande af kreatursfoder. Hvad först angår melassens användning till framställning af socker, är väl antagligt, att sockertillverkarnes benägenhet för en dylik användning för närvarande ej kan vara synnerligen stor, enär en sådan endast är möjlig medelst den s. k. strontianmetoden, som kräfver dyrbara anläggningar, hvilka, vid en möjligen inträffande förändring af beskattningssättet vid sockertillverkningen, skulle kunna blifva i det närmaste värdelösa. Hvad åter vidkommer melassens användande till kreatursfoder, så hafva under senare tider försök dermed flerstädes här i landet blifvit gjorda och lemnat synnerligen tillfredsställande resultat. Angående melassens stora fodervärde och lämplighet såsom fodermedel hafva sakkunnige såväl i vårt land som i andra länder haft särdeles gynsamma uttalanden. Det synes därför utskottet antagligt, att, när detta värdefulla foderämne blifvit mera känt, största delen af den inom landet tillverkade melassen komme att användas såsom kreatursfoder och att sålunda under alla omständigheter den quantitet melass, som skulle ifrågakomma att användas till bränvinstillverkning, icke borde blifva särdeles betydande.

Såsom ett af de förnämsta skälen till stöd för sina förslag framhålla motionärerna, hurusom melassbränvin produceras oerhördt mycket billigare än potatisbränvin, så att melassbränvin skulle i tillverknings-

kostnad betinga ett pris af endast 5 öre per liter, då bränvin af potatis ej kan tillverkas under 12 à 18 öre per liter, beroende på potatisskörden och potatispriset. Denna uppgift, att melassbränvin skulle kunna produceras för allenast 5 öre per liter, synes utskottet uppenbarligen orimlig, då den för denna qvantitet erforderliga mängd af råvara, enligt hvad upplyst blifvit, betingar samma pris, hvartill naturligtvis bör läggas ej blott kostnaden för sjelfva tillverkningen af råbränvinet, utan derjemte kostnaden för reningen, hvilken betydligt fördyrar varan, i anseende dertill att vida mindre qvantitet prima vara erhålles än som är fallet vid destillation af annat råbränvin. Utskottet har icke varit i tillfälle förskaffa sig fullt exakta uppgifter om kostnaderna för tillverkning af melassbränvin, men de upplysningar, som till utskottets ledamöter lemnats af sakkunnige personer, gifva anledning till det antagande, att tillverkningspriset å sådant melassbränvin, som skall kunna användas till förtäring, ställer sig obetydligt om ens något lägre än å potatisbränvin, hvarvid må erinras, att dranken efter melassbränvin saknar värde annat än som gödningsämne, under det att dranken vid tillverkningen af potatisbränvin lemnar ett värderikt kreatursfoder. Äfven om produktionskostnaden å melassbränvin skulle vara lägre än å potatisbränvin, anser utskottet detta förhållande i icke ringa mån uppvägas deraf, att melassbränvinet är till kvaliteten betydligt underlägset bränvin af säd eller potatis.

Då utskottet derjemte finner oegentligt att bestämma olika skatt för olika slag af bränvin och derigenom förhindra eller i väsentlig mån försvåra användandet af en inom landet producerad vara för ett lofligt ändamål, anser sig utskottet ega fullgiltiga skäl att afstyrka motionärernas yrkanden om åsättande af högre skatt å bränvin, tillverkad af melass.

Utskottet vill dock ytterligare erinra om de stora svårigheter med afseende å kontrollen, som skulle uppstå, om olika skatt lades å olika slag af bränvin, särskildt i fråga om restitution vid denaturering af sprit, hvilket, på sätt Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kristianstads län påpekat, torde vara den naturligaste användningen för melassbränvin.

Slutligen vill utskottet påpeka, att då denna fråga redan genom ofvannämnda petition är dragen under Kongl. Maj:ts pröfning, man har anledning antaga, att Kongl. Maj:t kommer att låta verkställa den noggranna utredning, som bör föregå hvarje beslut i ämnet.

I afseende å herr Ola Nilssons yrkande, »att denatureringsafgiften för

sprit måtte begränsas till verkliga kostnaden för användt denatureringsmedel», får utskottet under erinran, att denatureringsmedlen skola tillhandahållas af bränvinets egare och att denatureringsafgiften, hvilken genom kongl. förordningen den 1 Juni 1894 blifvit nedsatt till 2 öre per liter, beräknas motsvara kontrollkostnaden, uttala den mening, att staten bör erhålla ersättning för sina omkostnader för ifrågavarande kontroll, hvarför utskottet ej heller i denna del kan tillstyrka motionen.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

1:o) att herr Ola Nilssons ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda; samt

2:o) att herr N. Jönssons förevarande motion ej heller må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 5 Mars 1896.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herr af *Burén*, med hvilken herr *Söderberg* instämt:

»Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå har meddelat
 att potatisprisen vid brännerierna under 1894—95 varit 2 kr. 08
 öre pr hektoliter och under hösten 1895 1 kr. 70 öre pr hektoliter, hvil-
 ket utgör ett medelpris af 1 kr. 89 öre pr hektoliter,
 att en hektoliter potatis med malt lemnat 16 liter 50 % bränvin
 och utan malt 12 à 13 liter,
 att melasspriset vid sockerfabrikerna ej för närvarande kan beräknas
 till högre pris än 2 à 3 öre pr kilogram,
 att af 2,000 kilogram melass och 132 kg. spanmål erhållits 1,000
 liter 50 % bränvin, samt
 att tillverkningskostnaden i öfrigt för bränvin (arbete, bränsle m. m.)
 af såväl potatis som melass ställer sig ungefär lika.

Häraf framgår att, då råmaterialet *potatis* till en liter 50 % bränvin
 kostar 13 $\frac{1}{2}$ öre, så kostar råmaterialet *melass* till en liter 50 % brän-
 vin omkring 5 öre.

Denna stora prisskilnad af 8 $\frac{1}{2}$ öre läser icke affallsprodukten vid
 potatisbränning och det lägre pris, som för det sämre melassbränvinet be-
 talas, kunna utjemna, hvarvid är att märka, att just denna affallsprodukt
 eller den s. k. dranken karakteriserar potatisbränningen som en ren jord-
 bruksnäring, hvaremot melassbränningen uteslutande är en fabriksnäring,
 hvilken såsom sådan icke alls har något berättigande, enär det icke i och
 för sig kan anses för staten nyttigt, att så mycket bränvin som möjligt i
 vårt land produceras och konsumeras.

Då sockerfabrikerna icke erhålla mer än 2, högst 3 öre för hvarje kilo-
 gram melass *till foder*, är ju klart, att, då de erhålla högre pris för hvarje
 kilogram melass *till bränvin*, detta för jordbruksnäringen mycket värde-
 fulla kraftfoder kommer att för jordbruket mycket fördyras eller ock,

hvad som är sannolikast, till bränvin förvandlas, enär jordbruket icke kan betala högre pris för melassen, än som motsvarar dess värde som kreatursfoder. Hufvudsakliga anledningen, hvarför melass icke hittills i större utsträckning till bränvin användts, får man utan tvifvel söka uti osäkerheten, att möjligen melassbränvin skulle kunna blifva utsatt för en högre beskattning eller på annat sätt genom andra bestämmelser oskadliggöras. Blifver denna osäkerhet genom Riksdagens beslut undanröjd, komma helt säkert redan nästa höst flera melassbrännerier i gång, hvilkas anläggning hittills uppskjutits endast i afvaktan på hvad Riksdagen *nu* kommer att besluta. På grund här af och då sockerfabrikerna kunna tillgodogöra sig melassen icke allenast till foder, utan äfven, såsom varande ett *skattefritt* råämne, till extrahering af socker, och då kändt är, att dessa fabriker intaga en synnerligen gynsam ställning—hvilken de visserligen förtjena till följd af det stora intresse, som de representera i de delar af landet, der sockerfabrikation *kan* bedrivas, men som dock ingalunda kan jämföras med potatisodlingens intresse, enär detsamma omfattar hela vårt land —, får jag, särskildt med anledning af så många jordbrukares hos regeringen gjorda petition och de väckta motionerna vördsamt föreslå Riksdagen,

att i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t begära en utredning, huruvida icke för afvärjande af den fara, som synes hota jordbruket uti ifrågavarande afseende, antingen skatten bör höjas eller ock all af melass tillverkad sprit vid bränneri denatureras, innan den utsläppes i rörelsen, och att Kongl. Maj:t till nästa Riksdag ville inkomma med de förslag, hvartill en sådan utredning kan föranleda.»

Derjemte har herr friherre *von Schwerin* anhållit att få antecknad, att han icke deltagit i behandlingen inom utskottet af detta ärende.